

Utkast till Kubas nya grundlag ? de viktigaste aspekterna

Grundlagskommissionen föreslår en i stora drag ny grundlag ? med de socialistiska grundvalarna befastade. Utkastet grundas på de Ekonomiska och Sociala Riktlinjer som efter folkliga rådslag 2010-11 diskuterades, påverkades och antogs av Nationalförsamlingens i december 2011.

Grundlagsutkastet ska efter debatten och besluten i Nationalförsamlingen 20-21 ut på folkliga rådslag 13.8 ? 15.11, för att därefter läggas fram ? i ett reviderat slutligt förslag ? till beslutande folkomröstning i december 2018. Utkastet bekräftar Kubas politiska, ekonomiska och sociala systems socialistiska karaktär och kommunistpartiets ledande roll i samhället och staten.

Staten beskrivs som en socialistisk rättsstat, demokratisk, oberoende och självständig, grundad på medborgarnas arbete, värdighet, och etik vars grundläggande syfte är allas åtnjutande av politisk frihet, jämlikhet, rättvisa och jämställdhet, solidaritet, medmänsklighet, välfärd och individuell och gemensam blomstring.

Sammanfattning av Utkast till ny grundlag

som innehåller ett förord och 224 paragrafer uppdelade på 11 rubriker, 24 kapitel och 16 sektioner.

Den socialistiska och revolutionära statens politiska grundvalar förblir oförändrade och syftar till en hållbar utveckling som säkrar individuell och gemensam välfärd, jämlikhet och rättvisa, och bevarar och mångfaldigar Revolutionens landvinningar.

De statliga organens, deras ledningar, tjänstepersoner och anställda är skyldiga att respektera, tjäna och upprätthålla nära band med folket.

I grundlagen befastas de principer som styr Kubas utrikespolitik: respekterar internationell rätt och staternas självständighet; förkastar alla former av terrorism, särskilt statsterrorism; tar avstånd från all kärnvapenspridning och användning, från alla massförstörelse- och utrotningsvapen; skyddar och bevarar miljön och bekämpar klimatförändringen, försvarar demokratisering av cyberrymden och fördömer dess användning för att undergräva och destabilisera självständiga stater.

Det ekonomiska systemet grundar sig på hela folkets socialistiska ägande av de grundläggande produktionsmedlen och de statliga företagen som den socialistiska ekonomins främsta subjekt, med självständig drift enligt Riktlinjerna.

Marknadens roll, de nya ägandeformer och utländska investeringar erkänns enligt de Riktlinjer som antogs i folkomröstning 2011.

Befintlig privat äganderätt av mark består med de begränsningar som gäller för dess överföring och statens förköpsrätt till rimligt pris.

När det gäller medborgarskap gäller att kubanska medborgare i Kuba följer kubansk lag och kan inte åberopa annat medborgarskap?.

I särskild ordning tas ett brett spektrum av rättigheter upp, i enlighet med internationell rätt som Kuba ansluter sig till. Bekräftar också rätten till kostnadsfri hälsovård, liksom till utbildning, från förskola till universitetsnivå.

Bekräftar medborgarnas rätt till vederbörlig rättshantering, innefattande antagande om oskuld tills annat bevisats, återanpassning till samhället efter avtjänat straff, värdig behandling med respekt för psykisk, fysisk och moralisk integritet, liksom att åtal ska väckas och straff utmätas av kompetent, oberoende, opartisk, lagligt inrättad domstol.

Garantier anges för åtalade personers rättigheter, som inte får överträdas av statliga organ, styrelser eller anställda.

Samtidigt fastslås medborgarnas civila och politiska skyldigheter, som att bidra till de offentliga utgifterna, visa respekt för myndigheterna och deras tjänstepersoner, skydda och bevara allmän egendom och tillgångar som ska tjäna hela folket.

Trosfrihet, rätten att bekänna sig till religiös tro eller inte, byta religion och praktisera den fritt med respekt för andra trosriktningar och i enlighet med lagen.

Fastslår statens, samhällets och familjens skyldighet att skydda och hjälpa de äldre, liksom det stöd som personer med funktionsnedsättning behöver för sin rehabilitering och förbättrad livskvalitet.

Kravet på jämlikhet, jämställdhet ställer krav på fortsatt utveckling av lagstiftning angående genusidentitet, etniskt ursprung och funktionsnedsättning.

De personliga rättigheterna kan bara begränsas av övriga rättigheter som gemensam säkerhet, allmän välfärd, respekt för allmän ordning, grundlagen och lagen.

Nationalförsamlingen är högsta beslutsorgan för grundlag och övrig lagstiftning.

Statsrådet med presidenten och vicepresidenterna förblir Nationalförsamlingens Ständiga utskott.

En nyhet är att förslaget att ämbetena republikens president och vicepresident, regering och regeringschef konstitueras i grundlagen.

Presidenten är statschef, vald av Folkmaktens Nationalförsamling bland dess ledamöter, för en femårig mandatperiod, som kan förnyas en gång, varefter det inte kan förnyas.

Regeringen, som utses av Nationalförsamlingen är republikens högsta verkställande och förvaltande organ under ledning av en statsminister, ett ämbete som föreslås inrättas.

När det gäller domstolarna är den viktigaste nyheten att kunna kombinera professionella domare med icke professionella folkliga företrädare (typ nämndemän i svenska domstolar), men inte obligatoriskt.

Det föreslås att i grundlag befästa Republikens Revisors uppdrag och införa ett Nationellt Valråd för att följa valprocesserna i landet.

När det gäller de lokala folkmaktsorganen föreslås att de folkvalda länsförsamlingarna och länsstyrelserna avskaffas och ersätts av en Länsstyrelse ledd av en Guvernör tillsatt av Nationalförsamlingen och ett Råd sammansatt av ordförandena och förvaltningscheferna i de kommunala folkmaktsförsamlingarna.

Det föreslås också att mandatperioderna i de kommunala folkmaktsförsamlingarna förlängs till 5 år och att kommunernas självstyre fastslås i grundlagen för att så snabbt och effektivt som möjligt kunna ta sig an invånarnas problem och krav. Och att utöka kommunförsamlingarnas mandat till 5 år.

Särskild uppmärksamhet ägnas åt garantier för att utöva rätten till lokalt deltagande, att ställa frågor och lägga fram förslag till kommunförsamlingarnas dagordningar, kalla till folkliga rådslag, och att kommunen på rätt sätt tar hand om ansökningar, klagomål och anklagelser

En rubrik avhandlar frågor som rör Nationellt Försvar och Säkerhet, inom ramen för det strategiska försvarsbegrepp som bygger på principen om "Hela Folkets Krig".

Det fastslås att Nationella Försvarsrådet är ett av statens högsta organ som leder landet under undantagstillstånd och katastrofer.

När det gäller fortsatta förändringar av grundlagen preciseras vilka som kan föreslå ändringar samt paragrafer om ocränkbarhet när det gäller socialismens och det politiska, samhälleliga och ekonomiska systemets oåterkallelighet, liksom förbudet att förhandla under angrepp, hot eller påtryckningar från främmande makt.

För ikraftträdande för delar av innehållet förutses att särskilda regler utfärdas.

Sammanfattningsvis handlar det om ett projekt för att befästa det socialistiska, demokratiska, blomstrande och hållbara systemets kontinuitet.

Översättning Eva Björklund 180714